28.01.2022

ANKARA TİCARET BORSASI Basın Bürosu

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

28 Ocak 2022 Cuma

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

28 Ocak 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği

— Biruni Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Gereğince; İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2022 Ocak Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 27/01/2022 Tarihli ve 10745, 10747 ve 10748 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 21/10/2021 Tarihli ve 2016/12847 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay Büyük Genel Kurulunun 26/01/2022 Tarihli ve 2022/1 Sayılı Kararı

Tarım ürünleri ihracatında dönemsel düzenleme yapılabilecek

Tarım Bakanlığı, bazı tarım ve hayvansal ürünlerinin ihracatında dönemsel düzenlemeler yapabilecek.

Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bazı meyve-sebze ve bakliyat ile bazı hayvansal ürünlerin ihracatında gerektiğinde dönemsel düzenlemeler yapabileceğini bildirdi.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan konuya ilişkin tebliğe göre, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın gerektiğinde ihracatında dönemsel düzenleme yapmaya yetkili olduğu tarım ürünleri ve hayvansal ürünler; patates, domates, kuru soğan ve sarımsak, fasulye, patlıcan, sivri biber, zeytinler, kırmızı mercimek, portakal, mandarin, limon, karpuz, elma, zeytinyağı ve fraksiyonları, kümes hayvanlarının etleri ve sakatatları, yumurta ve tereyağı şeklinde belirtildi.

Uygulama bugün itibarıyla başlayacak ve 31 Aralık'a kadar devam edecek.

Yoğun kar yağışı seralara zarar verdi

Türkiye'nin farklı bölgelerinde devam eden yoğun kar yağışı Amasya ve Şanlıurfa gibi illerde seralarda hasar yarattı.

Türkiye'nin önemli sebze üretim merkezleri arasında yer alan Amasya'da, yoğun kar yağışı nedeniyle bazı seralar zarar gördü.

Kentte etkili olan kar yağışı sonrası Kızılca ve Sevincer köylerinde bulunan seraların üst bölümü, biriken karı taşıyamayınca çöktü. Seraların içinde bulunan ürünler zarar gördü.

Bazı sera sahipleri ise yoğun şekilde yağan karı taşımayacak olan seraların üst bölümlerindeki naylonları kesmek zorunda kaldı.

Köylerde yaklaşık 5 bin dekar sera alanı olduğu ve bunun yaklaşık 3 bin dekarında zarar oluştuğu tahmin ediliyor.

Zarar gören sera alanlarını inceleyen Vali Mustafa Masatlı, hasar tespit çalışmalarının İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ekipleri tarafından kısa sürede tamamlanacağını belirtti. İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden yapılan açıklamada da yoğun kar yağışı sebebiyle zarar gören örtü altı tarım alanlarında hasar tespit çalışması gerçekleştirileceği ve çiftçilere her türlü desteğin sağlanacağı ifade edildi.

Öte yandan Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde yoğun kar yağışı nedeniyle seraların çatılarının çökmesi sonucu hasar meydana geldi.

Halfeti ilçesi Yeşilözen Mahallesi'nde bin metrekare üzerine kurulu 5 seranın çatısı kar yağışının etkisiyle çöktü.

Sera sahibi Mehmet Polat, sebze üretimi yaptıkları seranın çökmesi nedeniyle zarara uğradıklarını belirtti.

İstanbul'da sebze fiyatlarına kar zammı

Türkiye genelinde bir haftadır devam eden kar yağışı İstanbul hallerinde sebze fiyatlarında yüzde 20 ila 50 arasında artışa neden oldu. Yolların kapalı olması sebebiyle kırılan tedarik zinciri, İstanbul hallerinde ürün arzını yüzde 40 düşürdü.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Son bir haftadır yurt genelinde etkili olan kar yağışı, İstanbul'da sebze fiyatlarında yüzde 20 ile 50 oranında artışa yol açtı. Yoğun yağış kaynaklı kapanan yolların tedarik sorunu yaşattığını kaydeden Türkiye Halciler Federasyonu Başkan Yardımcısı ve İstanbul HALDER Başkan Yardımcısı Sedat Recep Toktürk, İstanbul'da bulunan Bayrampaşa ve Ataşehir'deki iki toptancı halinde ürün arzının yüzde 40 düştüğünü söyledi. Ürün arzının ulaşım faktörünün yanı sıra üretimle de ilgili olduğunu belirten Toktürk, "Şu anda Antalya bölgesinde son birkaç gündür hava şartlarından dolayı sera üretimi oldukça düştü. Kış ayı olması, seraların yeterince ısıtılmaması ve güneş ışığının olmamasından dolayı üretim arzında ciddi bir düşüş var. Tahminime göre verimde yüzde 50 oranında bir azalma var. Mevsimsel olarak da sera dışında sebze üretimi yapılmıyor" dedi. Seralarda verim düşüşünün genellikle bu aylarda yaşandığını belirten Toktürk, nakliye ve lojistik anlamda da geçici bir sıkıntı yaşandığını aktardı. Söz konusu durumun fiyatları belki kısa vadede etkileyebileceğini ama genel anlamda çok fazla değiştirmeyeceğine vurgu yapan Toktürk, "Domates, patlıcan, kabak, biber, dolma biber gibi ürünlerde fiyatlar önümüzdeki günlerde çok etkilenmeyecek. Bunun dışında toprak ürünleri olan

ıspanak, karnabahar, pırasa, semiz oto, kereviz ve havuç fiyatlarında da ciddi bir değişiklik beklenmiyor" diye konuştu.

20 Mart'a kadar üretimde artış beklenmiyor

Bazı sebze ürünlerinin fiyatlarında yüzde 20 ile 50 arasında artış olduğunu ifade eden Toktürk, elma, armut, ayva gibi soğuk depolarda olan ürünlerde ise fiyat artışının olmadığını iletti. Sezonluk denilen örtü altı ürünlerde artış yaşandığını açıklayan Toktürk, "Ayrıca pazarlar hava şartlarından dolayı tam randımanlı kurulmuyor. İnsanlar soğuk havadan dolayı alışverişten kaçınıyor ve pazarlarda alışverişi düşürüyor. Halk daha çok mahallede bulunan market ve manavlardan alışveriş yapıyor" şeklinde konuştu. Toktürk, şöyle devam etti; "Bazı ürünler şu ana kadar fiyatta istikrarı korudu ama fasulye gibi bazı ürünlerde fiyat artışı yaşanıyor. Şubat ayından Mart'ın 20'sine kadar sera ürünleri üretiminde çok büyük bir rahatlama olmayacak."

Ürün	Birim	24/01/2022	27/01/2022	Artış (%)
Salata (Çengelköy)	Kilogram	15,00	25,00	66,6
Maydonoz	Demet	2,00	3,00	50
Kabak (Sakız)	Kilogram	10,00	15,00	50
Patlıcan Bostan	Kilogram	17,00	25,00	47
Fasulye (Çalı)	Kilogram	17,00	25,00	47
Biber (Çarli)	Kilogram	14,00	20,00	42,8
Domates (Antalya)	Kilogram	12,00	15,00	25
Lahana (Kırmızı)	Kilogram	4,00	5,00	25
Fasülye (Şeker)	Kilogram	20,00	25,00	25
Kıvırcık	Adet	5,00	6,00	20

Bazı sebze ürünlerinde yaşanan fiyat artışı (TL)

Kaynak: İstanbul Hal Müdürlüğü, en düşük fiyatlar baz alınmıştır.

İSTANBUL'DA HALDE FİYATLAR AÇIKLANMADI

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hal Müdürlüğü tarafından her gün açıklanan meyve ve sebze ürünlerin fiyatı 25 ve 26 Ocak tarihlerinde açıklanmadı. Söz konusu tarihlerde kar yağışının etkili olması ve hallere gelmesi gereken birçok aracın yollarda kalmasından dolayı yeterince ürünlerin olmamasından kaynaklandığı belirtiliyor. Dün açıkladığı fiyatlara göre en yüksek fiyat artışı yüzde 66.6 artış ile salatalıkta (Çengelköy) meydana geldi. Patlıcan, fasulye ve kabakta yüzde 50 varan fiyat artışı yaşandığı görülüyor.

Döviz mevduatları 1,9 milyar dolar geriledi

Vatandaşların bankalardaki döviz mevduatı 1 milyar 934 milyon dolar düşüş gösterdi ve 232,3 milyar dolara geriledi.

Yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 1 milyar 934,6 milyon dolar düşüş gösterdi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası(TCMB) tarafından açıklanan verilere göre, bir önceki hafta 234 milyar 211 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 21 Ocak ile sona eren haftada 232 milyar 277 milyon dolara geldi.

Böylece 24 Aralık 2021 tarihinde 238 milyar 974 milyon dolar ile tüm zamanların zirvesini gördükten sonra düşüşe geçen döviz hesapları üst üste dördüncü haftada da gerilemiş oldu.

Piyasa uzmanları, döviz hesaplarındaki çözülmede ekonomi yönetiminin uyguladığı Kur Korumalı Mevduat ürününün etkili olduğuna işaret ediyor. Bugün Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay da yaptığı açıklamada kur korumalı sistemine yılbaşından bu yana günlük ortalama yaklaşık 7 milyar lira giriş olduğunu ve toplam mevduat büyüklüğünün 209 milyar lirayı bulduğunu açıklamıştı.

Döviz mevduatlarındaki son 2 aydaki hareketler şöyle:

21 Ocak 2022: 232.277,10 14 Ocak 2022: 234.211,70 07 Ocak 2022: 234.291,70 31 Aralık 2021: 237.070,10 24 Aralık 2021: 238.974,70 17 Aralık 2021: 237.790,80 10 Aralık 2021: 231.645,40 03 Aralık 2021: 230.972,30

Merkez Bankası yeni strateji açıkladı: Liralaşma

Merkez Bankası yıl sonu için yüzde 11,8 olan enflasyon tahmini 11,4 puan artışla yüzde 23,2'ye yükseltildi. TCMB Başkanı Kavcıoğlu, bir süredir kamuoyunda tartışılan ancak belirsizliği devam eden "Türkiye Ekonomi Modelinin" Merkez Bankası ayağının temel çerçevesini de sundu.

Mehmet KAYA

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavıoğlu, 2022'nin ilk Enflasyon Raporu Tanıtım toplantısında, para politikasını "Türkiye Ekonomi Modeli" ışığında revize etme çalışmalarını sürdürdüklerini belirterek, yeni politikanın temel unsurlarından birinin TL'nin kullanımını önceleyen, "Liralaşma Stratejisi" olduğunu açıkladı.

Kavcıoğlu çerçeve politika açıklamasıyla, bir süredir kamuoyunda tartışılan ancak belirsizliği devam eden "Türkiye Ekonomi Modelinin" Merkez Bankası ayağının temel çerçevesini de sundu. Buna göre, Merkez Bankası, öncelikle Başkan Kavcıoğlu'nun "Liralaşma" olarak nitelediği politika değişikliğiyle Doların para piyasalarındaki baskın birim olmasını önleyecek. Bunun için finansal ürünler, teminat çeşitlendirmesi ve likidite yönetimi politikaları oluşturulacak. Kur korumalı mevduat ve benzeri yeni araçlar, Merkez Bankasının karşılıklar politikaları ve swap anlaşmaları ve reeskont kredileri araçları kullanılacak.

"Enflasyon düşecek, hepimiz göreceğiz"

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu, üretim, istihdam ve ihracat olarak adlandırılan temel hedeflere bağlı olarak, Merkez Bankasının reeskont kredileri kanalıyla, diğer kamu yönetiminin uygulayacağı politikalarla ihracatın artacağını; döviz kurunun kontrol altına alınmasıyla enflasyona etkisinin sıfıra ineceğini belirterek, bunun sonucunda da cari işlemler açığının, dolayısıyla dış finansman ihtiyacının ortadan kalkacağını, enflasyonun da dengeleneceğini anlattı. "Enflasyon düşecek, bunu hepimiz göreceğiz" diyen Şahap Kavcıoğlu, enflasyonun düşüş sürecinin zaman seyrine ilişkin ısrarlı sorulara karşılık herhangi bir dönem işaret etmedi.

Şahap Kavcıoğlu, yaklaşımın temel çerçevesini şöyle anlattı:

"Cari dengenin sağlanmasıyla, uzun dönemde fiyat istikrarı sağlanacağına inanıyoruz. Bu yönde politika oluşturduğumuzu daha önce de söyledim. Bunun en önemli bacağından birisi Liralaşma Stratejisidir. Cumhurbaşkanının da açıkladığı Türkiye Ekonomi Modeli (Bu stratejinin) temelini sağlıyor. Bizim de fiyat istikrarını sağlama, fiyat istikrarına engel olmayacak politikalarla üretim, yatırım, ihracat ve istihdam politikalarını öncelememiz Kanunla verilmiş bir yetki.

Liralaşma stratejisinin Merkez Bankası tarafında, üç saç ayağından oluştuğunu söyleyebiliriz. Hazine ve Maliye, Ticaret Bakanlığı tarafı da var. 20 aralıkta da Merkez Bankasının kur korumalı ürünü, Dolarizasyonun sona erdirilmesinde bir yaklaşım. Bu enflasyonun düşürülmesinde önemli katkı sağlayacak. Kur geçişkenliğinin enflasyona büyük etkisi var, Ekim, Kasım özellikle Aralık ayında gördük, geçmişte de çok yaşadık. Türkiye Ekonomi Modeli ve bunun temeli Liralaşmayla, cari fazlayla, Türkiye'nin üretim, yatırım, ihracatı artırarak, üretimin artmasıyla fiyatların düşmesi; kur korumalı modelimizle kurun üzerindeki oynaklığın kalkmasıyla enflasyona etkisi sıfırlanacaktır. Bu yaşanmaya başladı. Birincisi bu, kur korumalı ürün ve dolarizasyonun etkisinin bitirilmesi. İkincisi Liralaşmada, karşılıklarda TL'ye geçiş ve TL enstrümanın kullanılması, böylece TL'nin etkisinin artırılması. Ağustos ROM mekanizmasının değiştirilmesiyle buna başladık. Üçüncüsü de yine Merkez Bankası'nın sunduğu imkanlar, borçlanma veya piyasaya sağladığı imkanları tamamen TL'leştirerek yada büyük oranda Liralaştırırak enflasyonun düşürülmesi konusunda büyük etkisi olacaktır. Liralaşma stratejimizi tamamen uyguladığımızda enflasyonun düşürülmesinde büyük katkısı olacaktır. Hızlı bir şekilde dezenflasyon sürecini başlatmış olacağız."

Şahap Kavcıoğlu, başta Hazine'nin dövize endeksli borçlanma araçları olmak üzere, kamudaki döviz ve dövize endeksli yatırım, üretim sözleşmelerine ilişkin bir adım olup-olmayacağına yönelik soruya ise Hazine'nin borçlanma araçlarının Liralaşma sürecinde zamanla eriyeceği yanıtını verdi.

Enflasyon: "Bize haksızlık edildi"

Şahap Kavcıoğlu konuşmasında, enflasyondaki yükselişe ve kur ataklarına yönelik eleştirilerde, "kendilerine haksızlık yapıldığını" da belirterek, Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin bu etkilere yol açtığı eleştirilerine karşı çıktı. Küresel olarak bir enflasyon yaşandığının altını çizen Şahap Kavcıoğlu, bu artışla mücadelede gelişmekte olan ülkeler yanında gelişmiş ülkelerde de görüş ayrılıkları gözlendiğini kaydetti. Kavcıoğlu, FED'in faiz artırımı iletişimi yapmasına karşılık, Avrupa Merkez Bankası'nın enflasyonu hala geçici olarak gördüğünü ve faiz artırmadığını belirtti.

Türkiye'deki enflasyon görünümüne ilişkin olarak ise Merkez Bankası, bütün gruplarda fiyat artışlarının gözlendiğini, döviz kurunun en önemli belirleyicilerden biri olduğunu, uluslararası fiyat artışlarının ithalattaki fiyatları artırması, kuraklık, tedarik-lojistik sorunların etkisinin gözlendiğini vurgularken, enflasyondaki artışta temel mal, gıda ve enerji gruplarının öne çıktığını kaydetti.

Şahap Kavcıoğlu, "faizin enflasyonun üzerinde olacağı" mesajına yönelik eleştiride de haksızlık yapıldığını belirterek, Bankanın veriler ışığında politika faizi oluşturduğunu "Endonezya hariç reel faiz veren yok" diye konuştu.

Enflasyondaki düşüş: Ani bir müdahale olacak mı?

Merkez Bankası Başkanı, sunumunda yıl içinde enflasyonun yüzde 50'leri gördükten sonra sert bir iniş yapacağının gözlendiği bir grafik görseline bağlı olarak, planlanmış sert bir müdahale olup-olmadığı sorusuna net bir yanıt vermekten kaçındı. Kavcıoğlu, uygulanacak liralaşma stratejisi ve para politikasıyla enflasyonun düşüşünün sağlanacağını vurgularken, ulaşacağı zirve nokta veya düşüş zamanına yönelik yorum yapmadı.

Enflasyon hedefi revize edildi

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, 2022 yıl sonu enflasyon tahminini büyük oranda revize ettiklerini, enflasyonun yüksek seyrettiği ortamda tahmin aralığının da arttığını açıkladı. 2022 Enflasyon Raporu 1'de, revizyonlar şöyle:

2022: 23,2 (Tahmin aralığı: 18,6 - 27,8)

2023: 8,2 (Tahmin aralığı: 3,4-13,0)

Orta vadede: Yüzde 5

"20 Aralıkta tek kuruş satmadık"

Şahap Kavcıoğlu, kamuoyu gündemine gelen, 20 Aralık'ta kurlardaki sert düşüş sırasında Merkez Bankası'nın satış yönünde müdahale ettiği iddialarını yanıtladı. Kavcıoğlu. '20 Aralık'ta TCMB tek kuruş satmamıştır. Bireysel ve kurumsallar 20 Aralık'ta 2,25 milyar dolar sattı. Bilançoda rezervlerin düşmesine yönelik yorumlar

yanlıştır. Rezervlerdeki düşüşte BOTAŞ'a yapılan döviz satışı etkili oldu. Rezervlerimizin yükseltilmesi yönündeki çalışmalarımız yoğun şekilde devam ediyor. BAE ile swap anlaşması yaptık. 1-2 ülke ile görüşmelerimiz devam ediyor" dedi.

"Merkez Bankası ihracatçılara zorluk çıkarmıyor"

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, Merkez Bankası'nın altın alımı, swap anlaşmaları ve reeskont kredileri ile ihracatçıların ihracat bedellerinin Merkez Bankasına bozdurulması uygulamalarının destek nitelikli olduğunu ve rezerv artırıcı özelliği bulunduğunu kaydetti.

Swap anlaşmalarının ülke paralarıyla dış ticareti kolaylaştırdığını, reeskont kredileri ve özellikle TL reeskont kredilerinin de büyük maliyet avantajı sağladığını anlattı. İhracat bedellerinin yüzde 25'inin Merkez Bankasına satılmasının da bir ceza, zorlayıcı bir tedbir gibi algılandığını belirterek, "Biz sadece, 180 gün içinde ihracat bedelinin bozdurulması zorunluluğu içinde istediğiniz gün, yüzde 75'ini bankada, yüzde 25'ini Merkez Bankasında bozdurun diyoruz" diye konuştu. Kavcıoğlu, ihracat uygulamalarından Merkez Bankası rezervine yıl sonuna kadar 30-35 milyar TL'lik bir giriş beklediğini açıkladı.

Bankalara mesaj: Size uygun finansman sağlanıyor

Merkez Bankası'nın swap kanalından ve politika faizini oluşturan repo kanalından Bankalara çok uygun maliyetli ve ellerindeki mevduatın maliyetinden daha düşük maliyetli olarak kaynak sunduğunu açıklayan Kavcıoğlu, "Yüzde 30'larla kredi verilmesine rıza göstermiyoruz" dedi. Kavcıoğlu, "Burada sadece Merkez Bankasının sağladığı imkanlar bu işe yetmez. Bütün bankacılık sektörünün de bu işe girmesi ve enflasyonun dezenflasyon sürecine başlamasını satın alması lazım. Bu anlamda bankaların, maliyetleri düşürücü etkiyi yaratan Merkez Bankasının yanında durup, daha düşük oranlarda kredileri finanse etmeleri gerekiyor" dedi.

Kavcıoğlu, kapasite kullanım oranlarının yüzde 78'leri aştığını, işgücüne katılacak gençler ve daha fazla üretim-ihracat için yatırım yapılması gerekeceğini belirterek, bankaları bu sürece katkı vermeye çağırdı.

İhracat ithalata çok bağımlı değil, üretici fiyatı geçişkenliği sınırlı

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu, Türkiye'nin ihracatının ithal girdiye çok bağlı olduğu algısının yanlış olduğunu belirterek, "Çeşitli hesaplamalar var, OECD hesaplamasında yüzde 20'lerde görülüyor. Yüzde 70-80 algısı yanlış, bunu kırmalıyız" dedi.

Başkan Kavcıoğlu, üretici fiyatları artışının bire-bir oranında TÜFE'ye yansımayacağını belirterek, bu yönde beklenti oluşturulmaması gerektiğini de kaydetti.

MGK'da Ukrayna krizi için sağduyu çağrısı

Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısında Ukrayna-Rusya krizi ele alındı. Toplantı sonrası yayınlanan bildiride, "Gerilimin artmasının hiç kimse menfaatine netice doğurmayacak." denildi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısı sona erdi. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen Milli Güvenlik Kurulu toplantısı, yaklaşık 4 saat 45 dakika sürdü.

Ukrayna-Rusya krizinin ele alındığı toplantıda, taraflara tansiyonun düşürülmesi çağrısı yapıldı.

MGK toplantısı sonrası yayınlanan bildiride şu ifadelere yer verildi:

-2021 yılında Milli Güvenliğimiz bakımından önem arz eden sıyası, askeri, iktisadi ve sosyal gelişmeler tüm yönleriyle değerlendirilmiş, 2022 yılında karşı karşıya kalınması muhtemel sınamalar ve bu çerçevede yürütülecek faaliyetler müzakere edilmiştir.

-PKK/KCK-PYD/YPG, FETO ve DAEŞ terör örgütleri başta olmak üzere, milli birli ve beraberliğimiz ile bekamıza yönelik her türlü tehdit ve tehlikeye karşı yurt içinde ve yurt dışında azim , kararlılık ve başarıyla icra edilen operasyonlar hakkında kurula bilgi sunulmuştur.

-Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında artan gerginlik ele alınmış. Gerilimin artmasının kimsenin menfaatine neticeler doğurmayacağına dikkat çekilerek, tüm taraflara sağduyu içinde tansiyonun düşürülmesi çağrısında bulunulmuştur.

-Güney Kafkasya'da barış ve istikrarı güçlendirmek amacıyla kurulan mekanizmaların ve sarf edilen gayretlerin Türkiye ve Ermenistan başta olmak üzere, tarafların yapıcı ve samimi çabalarıyla ilerletilmesine atfedilen önem vurgulanmıştır.

-Uluslararası hukuku pervasızca ihlal eden ve çarpıtan, antlaşmalar hilafına adaları silahlandırmayı ısrarla sürdüren Yunanistan, diyalog ve iş birliği çağrılarımıza samimiyetle karşılık vermeye davet edilmiş Ege ve Akdeniz'deki meşru hak ve menfaatlerimizin korunması hususundaki kararlılığımız tekraren hatırlatılmıştır."

Türkiye'de yeni vaka sayısı ilk kez 80 bini aştı

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "Aşı hatırlatma dozunuzun zamanı gelmişse, hava koşullarından kaynaklanan göze alınması mümkün zorlukları engel kabul etmeyin. Kış aylarında Kovid-19 riski yüksek." dedi.

Türkiye'de günlük Kovid-19 vaka sayısı salgının başından beri ilk kez 80 binin üstüne çıktı.

Sağlık Bakanlığı, Günlük Koronavirüs Tablosu'nu "covid19.saglik.gov.tr" sitesinden paylaştı.

Buna göre, son 24 saatte 424 bin 164 Kovid-19 testi yapıldı, 82 bin 180 kişinin testi pozitif çıktı, 174 kişi yaşamını yitirdi, iyileşenlerin sayısı 83 bin 225 oldu.

18 yaş ve üstü nüfusta ikinci doz aşı uygulananların oranı yüzde 84,32, birinci doz aşı yapılanların oranı yüzde 92,45 olarak kayıtlara geçti.

Türkiye'de bugüne kadar uygulanan aşı miktarı 141 milyon 416 bin 957 doza yükseldi.

18 yaş ve üstü nüfusta en az iki doz aşı yaptıranların oranının en yüksek olduğu 10 il Osmaniye, Ordu, Amasya, Muğla, Kırklareli, Çanakkale, Eskişehir, Balıkesir, Zonguldak ve Manisa oldu. En az iki doz aşı uygulananların oranının en düşük olduğu iller ise Şanlıurfa, Batman, Siirt, Diyarbakır, Bingöl, Muş, Mardin, Bitlis, Ağrı ve Elazığ olarak sıralandı.

"Göze alınması mümkün zorlukları engel kabul etmeyin"

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, sağlıkçıların kış şartlarında da Kovid-19 aşılamasının sürmesi için görevlerinin başında olduğuna işaret ederek, "Aşı hatırlatma dozunuzun zamanı gelmişse, hava koşullarından kaynaklanan göze alınması mümkün zorlukları engel kabul etmeyin. Kış aylarında Kovid-19 riski yüksek. Aşının zamanında yapılması önemli." ifadelerini kullandı.

EPGİS açıkladı: Akaryakıta bir yılda 79 kez zam

EPGİS'in verilerine göre, 2021 yılında akaryakıta toplamda 79 kez zam yapıldı. Benzin fiyatı bir yılda 10 lira 38 kuruş zamlandı.

Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası'nın (EPGİS) 2021 yılına ait verileri açıkladı. Verilere göre, 2021 yılında benzine 33, motorine 28, LPG'yeyse 18 kez olmak üzere akaryakıta toplamda 79 kez zam yapıldığı belirlendi. Zamların bir kısmı doğrudan pompa fiyatına yansırken, bir kısmıysa Özel Tüketim Vergisi'nden (ÖTV) karşılandı. Buna rağmen benzin fiyatı bir yılda 10 lira 38 kuruş zamlandı.

MOTORINE 28 KEZ ZAM

Motorin tarafındaysa 2021'de 28 kez zam yapıldı. Bir yılda motorin toplamda 8 lira 78 kuruş zamlandı. Geçen yıl pompa fiyatına yansıtılan, 1 liranın üstünde iki zam gören motorine sadece aralıkta 2 liranın üstünde zam yapıldı.

Geçen yıl LPG ise 18 kez zam gördü. LPG'nin fiyatı toplamda 5 lira 98 kuruş artarken, zamların çoğu pompa fiyatına yansıdı. Benzin ve motorindekinden farklı olarak, LPG en çok zammı beş defa ile aralık değil kasım ayında gördü.

Eşel mobil adı verilen sistemle, akaryakıt fiyatlarındaki artışlar ÖTV'den otomatik şekilde karşılanarak akaryakıtın pompa fiyatının sabit kalması sağlanıyordu. Ancak sistemin gücü artan fiyatlar nedeniyle geçen yıl sonuna doğru tükenmiş, akaryakıt ürünlerinde ÖTV oranı sıfırlanmıştı. İrfan Donat

Yasak ve kısıtlama ile gıda enflasyonu düşer mi?

Bugün Resmi Gazete'de tarım ve gıda sektörünü çok yakından ilgilendiren önemli bir tebliğ yayınlandı.

Tebliğe göre Tarım ve Orman Bakanlığı, gerektiğinde patates, domates, kuru soğan ve sarımsak, fasulye, patlıcan, sivri biber, zeytinler, kırmızı mercimek, portakal, mandarin, limon, karpuz, elma, zeytinyağı ve fraksiyonları, kümes hayvanlarının etleri ve sakatatları, yumurta ve tereyağı ihracatında dönemsel düzenleme yapmaya yetkili kılındı.

Bugün itibarıyla başlayan uygulama 31 Aralık'a kadar devam edecek.

Yani daha öz bir ifadeyle bakanlık, an itibariyle bu ürünlerin ihracatına yönelik yasaklama veya kısıtlama kararı alabilir.

Zaten, karara ilişkin sektör paydaşlarının yorumları da bu yönde...

KARAR SEKTÖRÜ NASIL ETKİLER?

Dikkat ederseniz tebliğde yer alan ürünlerin neredeyse tamamı son dönemde fiyat artışları ile gündeme geliyor.

Fiyatı artan tarım ve gıda ürünlerine yönelik ihracat yasak ve kısıtlama kararlarına son yıllarda daha sık başvurulur oldu.

Kuru soğan, patates, limon ve dökme zeytinyağı gibi ürünlere yönelik benzer kararlara geçtiğimiz yıllarda şahit olduk.

Ama bugün gelinen noktada alınan kararların çok da işe yaramadığı aşikâr.

O yüzden bugün alınan kararları yorumlarken, konunun dününe bakıp doğru tespitlerde bulunmak ve analiz yapmakta fayda var.

Çünkü, Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğ ile yolu hazırlanan olası kısıt ya da yasak hamlesinin etkileri kısa vadede olumlu gibi gözükse de orta ve uzun vadede sektörde ciddi hasarlar yaratacaktır.

Hatta deyim yerindeyse sektörün ayağına kurşun sıkmakla eşdeğer bir risk yaratabilir.

Neden mi?

İhracat pazarları, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından kritik önemdedir.

Hatta arz-talep-fiyat dengesi açısından Türkiye gibi ülkelerde enstrüman niteliğindedir.

Eğer depolanması çok mümkün olmayan, raf ömrü kısa ürünlerden bahsediyorsak, üreticiyi arz fazlası yaşandığında korumanın ve fiyatta istikrar sağlamanın yolu ihracat pazarlarından geçer.

Bu yorumumuza karşılık, "İyi tamam da içeride tüketici ürünü pahalıya yiyor. Tüketicinin günahı ne?" diye sorabilirsiniz.

İşte o noktada bugün gıda enflasyonunu konuşurken ve ona göre bir politika belirlerken(!) biraz da nedenlerine bakmak lazım.

Örneğin tarımsal ihracat neden son aylarda daha cazip hale geldi?

Bunda kurdaki aşırı ve ani yükselişin etkisi olabilir mi?

2021 yılına 7,5 seviyesinde başlayıp, yılsonunu 13,5 seviyesinde kapatan ve bugün aynı seviyelerde seyreden **dolar kuru**nun gıda fiyat artışlarında hiç mi etkisi yok? Tarımsal girdi maliyetlerindeki sert yükselişten, enerji, ambalaj, lojistik gibi değer zincirinin tamamındaki toplam maliyet artışlarında kurdaki yükselişin hiç mi yansıması yok?

Kaldı ki bugün Türkiye'nin ürettiği yaş meyve ve sebze miktarı yıllar içerisinde değişmekle birlikte ortalama 55-60 milyon ton aralığında seyrediyor.

İhracata giden yaş meyve ve sebze miktarı ne kadar dersiniz?

Hemen cevap verelim.

Ortalama 5 milyon ton.

Dolayısıyla 60 milyon tonda sağlanamayan fiyat istikrarının çözümü 5 milyon tonluk ihracata yönelik bir kararla mı sağlanacak?

Kaldı ki ihracat ilk kez bu yıl yapılmıyor ki?

Bize göre bu karar kısa vadeli palyatif bir çözüm bile değil. Tam tersine bu karar sektörde orta ve uzun vadede ciddi hasarlar yaratabilecek bir sorun oluşturabilir.

Zira, ihracat pazarları kolay kazanılmıyor.

Artık rekabet en üst seviyede ve kaybedilen pazarlar başka ülkeler tarafından anında dolduruluyor. Ve o pazarları yeniden kazanmanın bir maliyeti var.

Nasıl bir maliyet olduğunu kısaca özetleyelim...

İhracat pazarlarına getirilecek olası kısıtlama ya da yasaklar, önümüzdeki dönemde arz fazlası yaşanan meyve ve sebzelerin fiyatını aşırı şekilde düşürerek üreticinin elinde kalmasına ve zarar etmesine neden olacak.

Bu da bir sonraki sezon o ürünlerin ekilişlerinden kaçışı körükleyeceği için karşımıza arzda daralma ve yüksek gıda enflasyonu ile yeniden çıkacaktır.

Diyebilirsiniz ki "O zaman da ithalat kapıları açılır ve ürün ithal ederiz."

Bu da kısa vadeli ve yıkıcı bir stratejidir.

Zira, içerideki üretimi sekteye uğratacak ve üretim motivasyonunu düşürecek her politika, çiftçinin tarımsal üretimden kopuşunu hızlandırır.

Dolayısıyla bugün çözüm gibi görünen bu hamleler aslında orta ve uzun vadede ülkeyi tarım ve gıda üretiminde daha dışa bağımlı hale getiren adımlardır.

Hep söylediğimiz şeyin altını çizerek bir kez daha yineleyelim.

Planlamadan uzak, ithalata dayalı bir tarımsal üretim modeli sürdürebilir değildir.

Kur baskısı **altında**ki girdi maliyetleri ile yapılan tarımsal üretimde üretici enflasyonu kaçınılmazdır.

Üretici fiyatlarındaki istikrarsızlık tüketici fiyatlarını her zaman kırılgan hale getirecektir.

Ve bunun çözümü ihracata kısıtlama ya da yasaklama getirilmesi değildir.

Bu önlem(!) sorunu ileride çok daha büyütecektir.

Yazımızın başlığındaki sorumuzun cevabına gelirsek...

Tarım sektöründeki kronik sorunları çözmeden, yapısal reformları gerçekleştirmeden yasak ve kısıtlamalarla gıda enflasyonu düşmez.

Son bir not...

Bir dönem, tarım ürünlerindeki fiyat artışlarından çiftçi sorumlu tutuluyordu. Sonra üreticiler aklandı ama bu sefer de aracılar, tüccarlar ve haller hedef gösterildi. Daha sonra gıda enflasyonunda hedefe zincir marketler konuldu. Şimdi de gözler ihracatçılara çevrildi.

Sorunu sadece belirli kesimlerde aramak ve sektör paydaşlarını sorumlu tutarak hedef tahtasına oturtmak yerine artık karar alıcıların şapkayı önüne koyup düşünme ve az da olsa özeleştiri yapma vakti gelmedi mi?

Hem bunları söyle, hem "Enflasyon tahminim %23" de!

Alaattin AKTAŞ 28 Ocak 2022 Cuma

Merkez Bankası yılın ilk enflasyon raporunu açıkladı ve 2022 yıl sonu tahminini yüzde 23.2 olarak ilan etti. Merkez Bankası'na göre 2022 enflasyonun yüzde 18.2'ye kadar inmesi bile mümkün. Tahmin edilen en yüksek oran ise yüzde 27.8. Raporda tabii ki 2023 tahmini de var; yazalım da bir köşede dursun, isteyen kullanır: "Yüzde 8.2!"

Merkez Bankası'nın klasikleşen ifadesiyle 2022 enflasyonu yüzde 70 olasılıkla orta noktası yüzde 23.2 olmak üzere yüzde 18.2 ile yüzde 27.8 arasında tahmin ediliyor.

Enflasyon raporunda yer alan bir grafikten Merkez Bankası'nın yıllık TÜFE artışını marttan hazirana kadar olan dönemde yüzde 50-55 arasında beklediğini görüyoruz. Bu oran gerçekleşecek gerçekleşmeye de, mart ayına pek kalmayacak gibi...

Enflasyon yüzde 23 olarak tahmin edilirken son dönemde olan bitene bakıyoruz da, bir yerlerde sanki eksiklik varmış gibi geliyor:

- Politika faizini önemsizleştirmişiz (ki bunu bizzat Maliye Bakanı söylüyor), yani ucunda uçan balon bağlı olan faiz ipi bırakmışız, yükseldikçe yükselmiş balon ve ip artık hiç görünmez olmuş...

- Faizden vazgeçince döviz kurunu TL'yi güçlendirerek değil de döviz arzını artırarak baskılamaya odaklanmışız ama bunun nasıl olacağı da meçhul... Bunu Merkez Bankası biliyor mu, o da tartışılır...

- Enflasyonda aslında iyi günler yaşanıyor; ÜFE'den TÜFE'ye henüz çok az geçiş olmuş; daha beteri ÜFE artışı giderek hızlanacak ve makas kapanacak gibi değil...

MERKEZ RİSKLERİN DE FARKINDA

Enflasyon raporunda tahminlere yer veriliyor ve daha sonra bu tahminler üstünde baskı oluşturabilecek olası riskler sıralanıyor.

BAKIN ENFLASYON RAPORUNUN EN GERÇEKÇİ BÖLÜMÜ İŞTE BURASI!

Merkez Bankası hem enflasyon üstündeki riskleri tek tek yazmış, hem de bazı saptamalarda bulunmuş; özetleyelim:

- Maliyet kaynaklı riskler bölümünde üretici fiyatları üstündeki baskılara, TL'de gözlenen değer kaybının birikimli etkilerine, emtia fiyatlarındaki yüksek seyre ve enerji fiyatlarındaki ayarlamalara dikkat çekiliyor.

-Fiyatlama davranışları ve enflasyon beklentilerinin yüksek seyri başlığında söylenenler ise aynen şunlar: "Son dönemde açıklanan veriler, fiyatlama davranışlarındaki bozulmaların enflasyon üzerinde yukarı yönlü riskleri artırdığına işaret etmektedir. Fiyatların güncelleme sıklığının artması, buna paralel olarak fiyatların ortalama kalış sürelerinin azalması enflasyonu hızlandıran başlıca faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca kura endeksleme eğiliminin artması, döviz kurundan tüketici enflasyonuna geçişkenliği de belirgin şekilde yükseltmektedir. Ankete dayalı göstergeler ve enflasyon telafileri, enflasyon beklentilerinin arttığına işaret etmektedir. Beklentilerin yanı sıra enflasyon belirsizliği de artış göstermektedir."

- Para, maliye ve finansal politikaların eşgüdümü başlığında da şu görüşler dile getiriliyor: "Yönetilen/yönlendirilen fiyat ve vergi ayarlamalarının mevcut raporda öngörülen patikanın üzerinde kalması enflasyondaki düşüş sürecinin gecikmesine yol açabilecektir."

- Döviz kuruna ilişkin gelişmelerin, önümüzdeki dönemde de yakından takip edilecek en önemli risk unsuru olduğuna dikkat çekiliyor.

 Merkez bankalarının destekleyici parasal duruşlarını sürdürdükleri ancak bir sıkılaştırmaya gidilmesinin finansal piyasalar üstünde etkili olacağı ifade ediliyor.
Ancak bu durumun Türkiye'ye etkisinin sınırlı kalacağı, bunun da yurtdışı yerleşiklerin mevcut portföylerini zaten çok azaltmış olmalarından kaynaklanacağı belirtiliyor.
Merkez Bankası adeta "Zaten çıkaracakları ne kaldı ki" diyor. Ama böyle bir durumda yeni portföy girişinin neredeyse hiç olmayacağı göz ardı ediliyor.

BU RİSKLERLE, BU TAHMİN!

Bu riskleri sıralayan bir merkez bankasının enflasyonu, hem de bu koşullarda ve bu gidişatla yüzde 23 olarak tahmin etmesi...

Bu ne kadar gerçekçi bir durum?

Ya da bu tahminin gerçekleşme olasılığı var mı?

Gelin ona bakalım...

ON BİR AYDA YÜZDE 8.5 ARTIŞ İDDİASI!

Bu köşede dün detaylı olarak yazdık. Ocak ayındaki TÜFE artışı tahminimiz yüzde 13.5 ile yüzde 15.5 arası. Bu oranların dışında bir gerçekleşme de görebiliriz tabii ki. Sonuçta bizim yaptığımız belli başlı zamlara dayalı bir tahmin.

Ama biz hala ocak ayı artışının yüzde 13.5'ten aşağı olmayacağı görüşünü koruyoruz. Çok küçük sapmalar ayrı.

Şimdi gelelim ocakta yüzde 13.5 olarak gerçekleşecek bir TÜFE artışından sonra yılı nasıl olup da yüzde 23.2 düzeyinde kapatabileceğimize...

Hesap çok basit; öyle karmaşık formüllere gerek yok.

Ocak ayının artışı yüzde 13.5 olarak gerçekleştikten sonra yılı yüzde 23.2'de kapatabilmek, kalan on bir aydaki toplam artışın yüzde 8.5'te tutulmasıyla mümkün olacak.

"Geçen yıl aralık çok yüksekti, o devreden çıkacak falan filan..." O başka bir hesaplama ve yaklaşım. Burada söylediğimiz çok açık, baz etkisinin önemi de yok.

Ocak ayı artışı yüzde 13.5 olduğunda, kalan on bir ayda yüzde 8.5'te kalınmalı ki yıllık oran yüzde 23.2'te tutulabilsin.

Merkez Bankası'nın tahmini bu. Tabii ki Merkez Bankası yıllık tahmine giderken ocak ayını çok düşük varsaymış olabilir, onu bilemeyiz.

BAKANA GÖRE YÜZDE 30'UN ALTI ZOR

Bu arada Hazine ve Maliye Bakanı Nebati geçtiğimiz günlerde "Bu yılki enflasyonun yüzde 30'un altına inmeme potansiyeli var" dedi. Bakan "potansiyel" kelimesini herhalde yanlışlıkla kullandı, "ihtimali" demek istedi. Ama özünde söylenen yüzde 30'un altına inilmesinin zor olduğunun Maliye Bakanı tarafından da görülmesi.

Peki Merkez Bankası herkesten farklı olarak ne görmüş, neyi hesaba katmış da yüzde 23'lük bir tahminde bulunmuştur, bilinmiyor.

Liralaşma...

Ferit Barış PARLAK 28 Ocak 2022 Cuma

Örneğin tarım sektörü...

* * *

Tohum dövizle...

Gübre dövizle...

İlaç dövizle...

Mazot dövizle...

* * *

Hayvancılıkta, yem dövizle...

* * *

Otoyol ve karayolu tercihimiz/önceliğimiz nedeniyle...

Lojistik/navlun dövizle...

Kamyon dövizle...

Yedek parçası dövizle...

Lastiği dövizle...

* * *

Otoyol ve karayolunun işletmesi dövizle...

Yolların kullanımı dövizle...

28.01.2022

Çabuk yıpranıyor, bakımı dövizle...

* * *

Yolların, köprülerin "hazine garantisi" dövizle...

* * *

Finansın, koruması dövizle...

* * *

Seracılığın naylonu dövizle...

Yapımında kullanılan demirin/çeliğin hammaddesi "hurda" dövizle...

Elektriği dövizle...

Süngeri, toprağı dövizle...

Polen taşıyan/dölleyen "arı"sı dahi dövizle...

* * *

Sadece "işçilik" TL ile...

* * *

"Kar, yağmur, güneş, rüzgar, toprak...?" diye soracaksınız...

Orada da suyu, güneşi, rüzgarı depolamak dövizle...

VELHASIL...

TL kazanan üretici/çalışan...

Kazandığıyla geçinemeyeceği/üretimini devam ettirmeye çalışacağı için "döviz alamayacak"...

Ve...

Liralaşma için ilk adım atılmış olacak...

Yani üretim artışıyla TL değerlenecekse, bu, üretenin/çalışanın azmi/çabası/fedakârlığı ile sağlanacak...

TOGG'un fikir babası MÜSİAD mıydı?

Sadi Özdemir 28 Ocak 2022 Cuma

Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından hayata geçirilen (fabrikası tamamlanmak üzere) yerli ve milli elektrikli otomobil TOGG'un, 'Kimin eseri olduğunu ve mutlu sona giden yolu kimlerin açtığını' 21 Ocak tarihli yazımızda sormuştuk. Cevabı basitti ama tekrarlayalım; bu dev sanayi projesinin hayata geçmesini sağlayan siyasi iradenin sahibi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, onun çabasına kulak verip iş insanlarını 'babayiğitliğe' ikna eden ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'dur. O yazı üzerine Pazartesi günü Müstakil Sanayici ve İş adamları Derneği (MÜSİAD) eski başkanlarından Ömer Cihad Vardan aradı. TOGG'da mutlu sona çok yaklaşılmış olmasında dolayı son derece mutlu olduklarını belirterek, Erdoğan ve Hisarcıklıoğlu'nun siyasi ve girişimci liderliklerinin ülkeye çok büyük bir değer kazandırdığını vurguladı.

Ardından, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, bir babayiğit arayıp bulamadığı günleri hatırlattı ve özetle şunları anlattı: "Aslında bu projenin fikir babası MÜSİAD. 2010 yılında Bursa'da 'MÜSİAD otomotiv sektör kurulu genişletilmiş istişare toplantısı' düzenlemiştik ve ilk kez orada 'yerli ve milli elektrikli otomobil üretmemiz' gerektiğini açıkladık. O toplantıdaki bu kararı duyan arkadaşım Önder Yol ertesi gün aradı. Elektrikli araçlar için gerekli yazılım ve teknolojiyi yerli ve milli olarak ürettiğini, teknolojiyi mevcut bir otomobile (Toyota) uyguladığını söyledi.

Görüştük, o zaman Sanayi ve Teknoloji Bakanı olan Nihat Ergün ile bir araya geldik. Önder Yol, ilk sunumu Erdoğan ve Ergün'e yaptı. Böylece siyasi irade projenin hayata geçmesi için tüm gücüyle harekete geçti, süreç başladı. 2012'de de MÜSİAD Genel Kurulu'nda (Haliç Kongre Merkezi) Önder Yol'un hazırladığı otomobili Başbakanımız olarak Sayın Erdoğan test etti ve çok beğendi. Sonra da inandığı ve tam destek verdiği projeye 'babayiğit ya da babayiğitler' aramaya devam etti. Ancak, uzun süre otomotivin devlerinden bir babayiğit çıkmadı.

Sonra TOBB projeyi sahiplendi ve Rifat Bey'in gayretleriyle proje yürüdü ve artık tamamlanmaya çok yakın. Önemli olan hayata geçmiş olması ki bu hepimizi sevindiriyor. Türkiye, çok iddialı olduğu otomotivde büyük bir devrime imza atmış oluyor." Ömer Cihad Vardan'ın, MÜSİAD'ın fikir babası olduğu 'yerli ve milli elektrikli otomobil' projesinin sonradan TOGG'a evrilmesini anlatırken, ortaya koyduğu pozitif yaklaşım takdiri hak ediyor. MÜSİAD da bu projede 'başlama vuruşunu' yaptığı için kuruluş misyonuna çok uygun bir projenin fikir babası oldu.

Erdoğan ve Aliyev, elektrikli traktöre binebilecekler mi?

MÜSİAD ekseninde tohumları atılan 'yerli ve milli elektrikli otomobil projesinin' 'test edilebilir' ilk örneğini daha 2012'de Cumhurbaşkanı Erdoğan için hazırlayan Önder Yol ile projenin devamında yollar neden ayrıldı? Bu sorunun cevabını da biliyoruz ama şimdi anlatmanın sırası değil. Bizce de önemli olan projenin hayata geçmiş olması.

Peki, Önder Yol şimdi ne yapıyor? O da bir başka 'yerli ve milli sanayi projesi' olan 'elektrikli traktör projesini' Tarım Bakanı Bekir Pakdemirli'nin desteği ile Ziraat Girişim ortaklığında hayata geçirdi, Gebze'de kurulan tesiste üretilen traktörlerin yurt dışından 'uluslararası tip onay belgesi' de alındı. Ancak, yaklaşık 8 aydır fabrikanın açılışı ve traktörlerin ulusal ve küresel medyaya tanıtımı için 'yerli ve millibürokratik oligarşinin' geçit vermesi bekleniyor.

Bu arada, Azerbaycan'da mart ayındaki nevruz bayramında (20 ya da 21 Mart) Cumhurbaşkanları Recep Tayyip Erdoğan ile İlham Aliyev'in kullanacağı Gebze'de üretilmiş 2 adet yerli ve milli elektrikli traktörün Bakü'ye gönderilmesi istenmiş. Eğer traktörlerin elektriklenmiş beygir gücü, bürokrasiyi aşabilirse Erdoğan ve Aliyev, ZY Elektrikli Traktörleri kullanacak ve dosta düşmana karşı Türk dünyasının bir sanayi başarısını daha ilan edecekler. Ziraat Yatırım ile ortaklıkta bazı sorunların baş gösterdiği ve Bakan Bekir Pakdemirli ile Önder Yol'un, başka bir fonun ortaklığı için arayışta olduğu bize ulaşan bilgiler arasında. Elektrikli traktör bu ülke için çok ama çok önemli. Tarımsal üretimde maliyetleri çok düşüreceği için yüksek enflasyon ile mücadeleye bile büyük katkı sağlayabilir. O yüzden 'aman nazar değmesin' diyelim.

TCMB'nin temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktı(r)

Talip AKTAŞ 28 Ocak 2022 Cuma

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (Görev ve Yetkiler, madde:4). TCMB, kendisine yasayla verilen "fiyat istikrarını sağlama" görevinin neden önemli olduğuna ilişkin olarak diyor ki, fiyat istikrarının sağlanmasıyla;

- Ekonomide büyüme potansiyeli artar,

- Faiz oranları daha düşük olur, - Verimsiz harcama ve yatırımlar azalır, - Para ikamesi (dolarizasyon) azalır,

- Gelir dağılımının bozulması önlenir...

Devam ediyor:

Fiyat istikrarının sağlandığı bir ekonomide faiz oranları daha düşük olur. Özetle diyor, TCMB; "Yüksek enflasyon sebep, yüksek faiz sonuçtur." (https://tcmb.gov.tr/ wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/ Banka+Hakkinda/Sikca+Sorulan+Sorular)

Merkez Bankası, fiyat istikrarını sağlamak ve fiyatlar genel seviyesini yani enflasyonu düşük tutmak için kullanacağı temel aracın, "politika faizi" olduğunu söylüyor. Kısa süre önce resmi ağızlardan TCMB'nin belirlediği politika faizinin artık "önemsizleştirildiği" açıklaması geldi. Bu açıklama, gerçekte fiili durumun teyidi niteliğinde. Zaten politika faizi ile kredi-mevduat faizlerinin birbirinden koptuğu ve aradaki makasın hızla açıldığı dikkate alındığında, TCMB'nin belirlediği faiz oranı üzerinden iktisadi faaliyet ve fiyatlar genel seviyesini etkileme gücünün de ortadan kalktığı açık ve net.

Enflasyonla mücadelenin temel aracı olan politika faizi işlevsizleştirildiyse, buradan enflasyonla mücadelenin de terkedildiği ya da market denetimlerinin "başarı"sına bırakıldığı sonucunu çıkarmak mümkün.

Esasen, ortada enflasyonla mücadeleye ilişkin başarılı bir politikadan da söz etmek mümkün değil. Merkez Bankası, 2006 yılından bu yana fiyat istikrarı için "Enflasyon hedeflemesi rejimi"ni uyguluyor. Aradan 16 yıl da geçti; enflasyon hedefinin (± 2 puan "belirsizlik" ya da "hoşgörü" aralığı ile) tutturulduğu yıl sayısı sadece 5. Bunlardan ikisi, küresel finans krizinin yaşandığı 2009 ve izleyen 2010 yılı... Bu iki yılda temkinli düzeyde belirlenen enflasyon hedefinin altında kalınmış. 2012 yılından bu yana TCMB'nin hükümetle birlikte belirlediği yıllık enflasyon hedefi yüzde 5. Geçen 10 yılda gerçekleşen ortalama enflasyon ise yüzde 13...

Gelinen noktada enflasyonla mücadele aracını (politika faizi) bir kenara bırakmış Merkez Bankası'ndan enflasyon hedefi belirlemesi ve bu hedef üzerinden piyasalara yön göstermesinin ne ölçüde mümkün ve ne ölçüde inandırıcı olacağı ise artık bir büyük büyük soru işareti...

Abdulkadir Selvi

Seçim tarihini belirleyecek gelişme

28 Ocak 2022

CHP'nin, "Geliyor gelmekte olan" diye bir sloganı var ya, seçimlerin ne zaman yapılacağı konusunda önemli bir gösterge geliyor. Her ne kadar Kılıçdaroğlu eylül ayında erken seçime gidileceği tahmininde bulunduysa da iktidar kanadında başka bir hazırlık söz konusu.

Biliyorsunuz Anayasa'nın 67. maddesinde, "**Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz**" deniliyor.

O nedenle seçim kanunuyla ilgili olarak şimdi vereceğim bilgileri önünüze 2023 yılının takvimini koyarak değerlendirirseniz sevinirim.

Çünkü AK Parti ile MHP'nin üzerinde anlaşmaya vardığı seçim ve siyasi partiler yasasında değişiklik öngören yasa teklifi, şubat ayında Meclis'e sunuluyor. Bu demektir ki seçim yasasındaki değişiklikler ne zaman Meclis'ten geçerse o tarihten itibaren 1 yıl içinde erken seçim yok. Seçim yasasındaki değişiklik Meclis'ten şubat ya da mart ayında geçti diyelim. Anayasa'ya göre 2023 yılının şubat ya da mart ayına kadar yeni yasayla erken seçim yapılamaz demektir. Tabii ondan sonra haziran ayına 3 ya da 4 ay kalıyor. 3 ay için de erken seçime gidilmez.

ÖNEMLİ ÜÇ DEĞİŞİKLİK

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ile MHP Lideri **Bahçeli**'nin üzerinde mutabakata vardığı teklif üzerinde AK Parti'den **Hayati Yazıcı**, MHP'den ise **Feti Yıldız** çalışmaları yürütüyorlardı. Onlar da çalışmalarını tamamladılar. Değişikliklerle ilgili önemli olan 3 noktaya dikkat çekmek istiyorum:

1) Seçim barajı yüzde 7'ye düşürülüyor.

2) Seçimlere katılmak için Meclis'te grubun olması zorunluluğu kaldırılıyor.

3) Dar ya da daraltılmış bölge gündemde değil, seçimlerde nispi temsil sistemi devam ediyor.

Seçim barajının yüzde 7'ye çekilmesi ittifaklar açısından kritik. HDP'nin oluşturacağı üçüncü ittifak ve baraj sorunu yaşamayan İYİ Parti açısından yüzde 7 oranı önemli olacak.

İMAMOĞLU NEREDE YANLIŞ YAPTI

KİMSENİN, Ekrem İmamoğlu'nun İngiliz Büyükelçi ile yediği balıkta gözü yoktur. Peki sorun nerede?

İstanbul'da son yılların en büyük kar yağışının gerçekleştiği bir sırada, insanların yollarda kaldığı, soğuktan, tıkanan yollardan dolayı perişan olduğu bir sırada İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Ekrem İmamoğlu'**nun balıkçıda olduğunun ortaya çıkmasında.

KAHRAMAN BATTI

Kriz dönemlerinde insanlar yöneticilerini başlarında görmek isterler. İnsanlarımız kendileri saatlerce yollarda kaldığı, perişan olduğu bir dönemde yöneticilerinin balıkçıda keyif yaptığını görmeyi ise hiç istemezler.

Ekrem İmamoğlu'nun seçim kampanyasını yürüten **Necati Özkan, "Kahraman'ın yolculuğu"** diye bir kitap yazmıştı. Kahramanın cumhurbaşkanlığı yolculuğu Sarıyer'deki Kahraman Balıkçı'da kazaya uğradı. Amiral battı gibi kahraman battı.

SORUN YEMEK DEĞİL, ZAMANLAMASI

Burada iki sorun var.

1)İstanbul felaketi yaşarken, **İmamoğlu**'nun balıkçıda yemek yemesi. Sorun yemek değil, yemeğin zamanlaması.

2)Yemek hakkında öncesinde ve sonrasında, zamanında kamuoyunu tatmin edecek açıklıkta bilgi verilmemesi.

KILIÇDAROĞLU BİLGİLENDİRİLMEMİŞ

Ekrem İmamoğlu, İngiliz Büyükelçi ile yemeği hakkında Dışişleri'ne bilgi vermemiş. Özel bir yemek olarak görmüş. Ama ilginç olanı CHP Genel Merkezi'ni de bilgilendirmemiş. CHP Genel Başkan Yardımcısı **Seyit Torun**'un attığı tweet bunu gösteriyor. Ama dün birkaç yerden soruşturdum. Ne yemekten önce ne de yemek olayı sosyal medyaya intikal ettikten sonra arayıp **Kılıçdaroğlu'**nu bilgilendirmemiş.

İmamoğlu, İngiliz Büyükelçisi ile yemek haberi sosyal medyaya düştükten sonra uzun bir süre sessiz kaldı. O arada **İmamoğlu** goygoycuları sosyal medyadan yemeği yalanlama kuyruğuna girdi. Ama iş yalanlanamaz boyutlara ulaşınca **İmamoğlu**, doğrulamak zorunda kaldı. Tabii kendine inananları ters köşe yaparak.

BALIKÇIDAKİ FOTOĞRAFLAR ÇIKTIKTAN SONRA

Benim üzerinde durduğum nokta ise İngiliz Büyükelçi ile görüşmeden önce **Kılıçdaroğlu**'na bilgi vermediği gibi balıkçıda yemek haberleri sosyal medyada saatlerce tartışıldığı halde **Kılıçdaroğlu**'nu arayıp bilgilendirmemiş.

Şu ana kadar bir bilgi verdi mi, emin değilim.

Doğruyu söylemedi.

İstanbul felaketi yaşarken, insanlar yollarda mağdur halde kalırken **Ekrem İmamoğlu**'nun balıkçıda olduğu ortaya çıktı. Ama önce sessiz kalındı. Sonra bir saatlik bir yemek diye geçiştirilmeye çalışıldı. Oysa 2 saat 50 dakika süren bir yemek olduğu ortaya çıktı. Kamuoyuyla ve CHP Genel Merkezi'yle doğrular paylaşılmadı.

ALGI OPERASYONU

İşleri güçleri algı operasyonu.

Murat Ongun, tatil cenneti Cenevre'den attığı tweet'le sanki AKOM'da çalışıyor gibi bir hava verip eleştirenleri trollükle suçlamadı mı?

Ama hiçbir algı operasyonu gerçekler kadar güçlü değildir.

Ama bundan vazgeçmiyorlar. Şimdi de yemeğin fotoğrafı ve kamera görüntülerinin üzerine bir algı oluşturmaya çalışıyorlar. Böylesine kritik bir günde balık keyfi yapılmaz ama hadi oldu diyelim. Kamuoyuna bu yemeği önce sen duyurursun. Gerekçesini izah edersin. Şeffaf bir şekilde hareket edersin. Buna rağmen fotoğraf ve görüntüler yayınlanıyor, eleştiriler devam ediyorsa itiraz edersin. O zaman en azından bir haklılık payın olur.

Yine de elbette ki yasal yollara başvurmak **İmamoğlu**'nun hakkıdır. Zaten İstanbul Valisi **Ali Yerlikaya**'ya, "**Valim, ben yargıya iletiyorum. Takipçisi olacağım. Bundan dolayı üzüntü duyuyorum**" diye mesaj atmış, sözlü olarak da ifade etmiş.

ADINI DOĞRU KOYMALI

Ama burada bir odak sapmasına izin vermemek gerekiyor. Sorunun adını doğru koymalı. Önemli olan, İstanbul felaketi yaşarken **Ekrem İmamoğlu**'nun balıkçıda İngiliz Büyükelçisi ile saatler süren yemek yemesidir. Bu yemek hakkında ne öncesinde ne de olay ortaya çıktıktan sonra, başta CHP Genel Merkezi olmak üzere kamuoyunu bilgilendirmemesidir.

"Kurt kışı geçirir ama yediği ayazı unutmaz." İstanbullular bu kışı geçirir ama **İmamoğlu'**nun yediği balığı unutmaz.

Esfender KORKMAZ

Bu faiz ve kur politikası ile çıkışımız olmaz

28 Ocak 2022 Cuma

Merkez Bankası'nın tek görevi TL'yi korumaktır. Elindeki araçlar ise faiz ve para politikasıdır. Hazine ve Maliye Bakanının 'Politika faizini önemsizleştirdik' demesi üzerine faizi artık tartışmak ayıp olur. Böyle bir mesaj piyasa tarafından "bu bakan krizi derinleştirmek mi istiyor" sorusu şeklinde algılanır.

Döviz tarafında da göz yaşı var... Merkez Bankası net rezervleri eksi olan kırılgan bir ekonomide dalgalı kurun aşırı kur hareketleri artar ve önlenemez. Dahası vadeli döviz işlemleri piyasasının sığ olduğu, dolarizasyonun yüksek olduğu bir ekonomide dalgalı kur politikası belirsizliği de artırır.

Özetle Türkiye'nin döviz ve kur sorunu giderek tırmanıyor. Dikkatli olmazsak bu sistem çökecek. Buhrana dönüşecek.

1. Takibe düşen krediler artıyor. Son iki aydır, enerji sorunu, ithal girdi finansman sorunu, yüksek enflasyonun getirdiği belirsizlik sorunu ve Hükümetin piyasayı polisiye tehditleri, üretimde ve büyümede düşme yarattı. Döviz sorunu tırmandıkça firmaların zora girme riski artıyor.

Zaten 2021 yılının üçüncü çeyreğinde yatırımlarda daralma başlamıştı. Yatırımlarda daralma, arz sorunu yaratır. İşizlik artar, fiyat istikrar sorunu tırmanır. Bu süreçte aynı şekilde firmaları zora sokabilir.

Bankaların döviz cinsinden verdikleri kredi tutarı 157 milyar 751 milyon dolardır. Şimdilik bu kredilerde takibe düşen kredi oranı yüksek değildir, yüzde 3,4 tür. Ama kur sorunu döviz cinsi kredilerin dönüşünde sorun yaratabilir.

Bu gidişat özel sektörü ve bankaları zora sokabilir.

OCAK 2022 , HAFTASI TOPLAM KREDİLER ;

TL kredileri :2 843 903 Milyon TL (211 250 Milyon dolar)

Döviz kredileri :2 116 349 Milyon TL (<u>157</u> 751 Milyon dolar)

TAKİPTEKİ ALACAK ORANI (yüzde);

Toplam Krediler ;3, 23Ticari ve Diğer Krediler ;3,40Tüketici Kredileri ;2,52TL cinsi KOBİ kredileri ;6,51

2. Dış açıklar artıyor.

Dış ticaret açığı artmaya başladı. Aralık 2021'de İhracat yüzde 24,88 arttı. İthalat daha yüksek yüzde 29,15 oranında arttı. Aralık ayı dış ticaret açığı 6,6 milyar dolar oldu.

Herkes her zaman sık, sık vurguluyor. İhracat malı üretiminde yüzde 80 oranında ithal girdi kullanılıyorsa, kur artışı ihracatta rekabet getirmez. İthal girdi oranını düşürmek için güven ve yatırım ortamı yaratmalıyız. Bu gerçeği herkes görüyor ve fakat hükümet ya görmüyor veya beceremiyor.

Netice olarak, Doğrudan yabancı yatırım sermayesi gelmediği için dış açıklar doğrudan dış borçlara dönüşüyor ve artık sürdürülemez.

3. Ülke risk pirimi yüksek ve dış borçlanma maliyetleri yüksektir.

Türkiye'nin beş yıllık tahvillerinin uluslararası piyasada iflas risk primi diğer ülkelere göre açık ara yüksek, 537 baz puandır. Bu nedenle Türkiye hem riskli ülke olarak görülüyor ve hem de diğer ülkelere göre çok pahalı borçlanıyor.

Dış borç stokunun Mili gelire oranı çok yüksek değil ve fakat Türkiye'nin döviz geliri yok, üstelik te dış açıkları devam ediyor. Bu şartarda Türkiye İMF ile yeni bir standbay düzenlemesi yapmaz ise, dış borçlarında temerrüt riski devam eder.

Krizin buhrana dönüşmesini önlemek için, çok kısa sürede siyasi iktidarın İMF'ye gitmesi ve aynı zamanda ekonomi yönetimini teknokratlara devretmesi veya çok kısa sürede seçime gimesi gerekir.

Çünkü Hükümet ve Merkez Bankası başkanının her kararı ve konuşması, Türkiye'yi buhranın eşiğine yakınlaştırıyor. Ülkeyi buhrana zorluyor gibi bir algı yaratıyor.

Muhalefete de görev düşüyor... Muhalefetin kısa dönemli çıkar hesaplarını bırakıp, Türkiye'nin geleceği için işbirliğine odaklanması lazımdır. Ülkenin geleceği ve ekonomik eğemenliği yanında küçük hesap yapan partiler güven kaybeder.

İbrahim Kahveci Doları uzaylılar yükseltti!

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin en önemli özelliklerinden birisi hiç kuşkusuz ''sorumluluk üstlenilmemesidir.''

Sorumluluk üstlenmeme durumu yönetimde en baştan aşağıya doğru sirayet ediyor. Bunun bir örneğini de dün Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun sunumundan öğrenmiş olduk.

Kavcıoğlu iki şey söylüyor:

1- Enflasyondaki yükselişin en önemli belirleyicisi döviz piyasasında yaşanan sağlıksız fiyat oluşumlarına bağlı davranışlar oldu.

2- Türkiye'de döviz alıp döviz satanın olmadığı bir noktada kurun yükselmemesi mümkün değil. Bunun faiz indirimiyle hiçbir alakası yok. Faiz indirimi yapmasaydık da bu sefer faiz artımı için baskıyla aynı şey yapılacaktı.

***

Enflasyonun yükselişi kurlar nedeniyle olmuş ise demek ki neymiş: Kurlar sebep-Enflasyon sonuçmuş.

Kurların yükselişi faiz indirimi ile alakasızmış; zaten yükselecekmiş.

İyi ama kurlar ne zaman yükseldi; buna bir bakarsak cevap aynı mı olacak?

İlk kur yükselişi Naci Ağbal yerine Şahap Kavcıoğlu getirildiğinde yaşandı.Sadece 1 gün önce 7,20'den işlem gören dolar/TL kuru, Şahap Kavcıoğlu ismi geldiğinde ertesi iş günü 8,40'ın üzerine çıktı.

Şahap Kavcıoğlu kurları nasıl sakinleştirdi: "Enflasyon düşmeden faizleri düşürmeyeceğini" açıklayarak.

Sonra kurlar yeniden ne zaman artışa geçti: Şahap Kavcıoğlu manşet enflasyon yerine çekirdek enflasyona bakacağını söylediğinde...

Yani piyasaya verdiği sözü tutmadığında...Ya da zaten eksik güven duygusunu tamamen kaybettiğinde.

Ve kurlar ne zaman patladı? Merkez Bankası faiz indirimlerine başlayıp, bu indirimleri çekirdek enflasyon bile yükselirken devam ettirdiğinde.

Ama siz yukarıda yazılanlara hiç bakmayın... Kurları aslında uzaylılar patlattı. Bizim kötü yönetim olarak hiçbir hatamız ve suçumuz yok.

Bakın dış güçler derlerdi eskiden. En büyük dış güç de BAE denen ülkeydi. Şimdi onunla da swap vs. her türlü para ilişkisine girmiş bulunuyoruz.

Demek ki, dış güçler de değilmiş.

Geriye bir tek uzaylılar kalıyor. Kurları uzaylılar patlattı diyelim ve defteri kapatalım.

Ama siz defteri kapatmayın; elektrik faturası var, doğalgaz faturası var... Bunlar kur artışından kaynaklı büyük zamlar. Siz o faturaları ödemeye devam edin lütfen.

Siz "ülkede döviz alım-satımı oluyorsa kurlar yükselir" mantığında bir Merkez Bankası yönetimi ile yaşadığınızı unutmayın. O Başkanı da oraya "Faiz sebep-enflasyon sonuç" düşüncesi ile kimin atadığını biliyorsunuz.

Kolay gelsin...

MESELE PARA

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu bir ihale serüvenini paylaştı. 3 milyar liraya yapılan ihale iptal edilmiş ve sonraki ihaleyi ilginçtir ki, Kalyon kazanmış. Pardon ihale bile olmamış, Kalyon'a verilmiş.

Hem de 9,4 milyar liraya...

Aslında bakarsanız benzer şekilde sayısız hikaye görebilirsiniz. Mesela Mardin-Diyarbakır demiryolu ihalesinde de 110 milyon lira daha yüksek fiyat vermesine rağmen ihalenin Cengiz'e gittiğini görürsünüz. Ya da Cengiz&Limak alamayınca iptal edilen Çukurova Havalimanı ihalesi mi?

Kuzey Marmara Otoyolu Kurtköy-Akyazı kısmında Cengiz&Limak işbirliğine ihale sonrası garanti ve işletme süresi uzatılarak sağlanan 3,9 milyar dolar mı? Ya da YSS Köprüsü bitiminden 5 yıl sonra tam devlete geçecekken verilen 4 yıllık fazladan işletim süresi ile geçilen 3,2 milyar dolarlık kıyak mı? ***

Açıkçası 'dava' diye satılan ama içinin tamamen 'para' dolduğu bir anlayış.

Siz yine davanıza sahip çıkın ama bilin ki bunun üstü paradan başka bir şey değil.

Size satılanın sadece dava olduğunu ne zaman öğreneceksiniz?

^{28 Ocak 2022, Cuma} BAŞYAZIMEHMET BARLAS Erdoğan mutlaka seçilmeli

Geride kalan karlı hava, siyaseti zehirledi.

Türk demokrasisinin en zayıf tarafı olan yetersiz muhalefet, bu vesileyle iyice ortaya çıktı.

Şu anda muhalefetten herhangi bir isim cumhurbaşkanlığına yakın olsa Türk toplumuna vaat edeceği bir proje var mı?

Sadece laf ve hakaret üretmekten oluşan bir siyaset tarzı, bu ülkenin yarınını karartmaz mı?

ÜLKE 'İSTEMEZÜK'ÇÜLERE BIRAKILAMAZ

Hepimiz biliyoruz ki Cumhurbaşkanı **Erdoğan'**ın kafasında sayısız proje var. Mesela, Kanal İstanbul bunlardan sadece bir tanesi.

Kanal İstanbul konusunda ise muhalefetin görüşü **"istemezük"**ten başka bir şey değil.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun siyasete bakış açısı ise Amerika ile PKK'nın kaynaştığı bir yaklaşıma benziyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, Amerika'dan gelecek herhangi bir projeye hayır diyemez ki... Demedi ki...

İyi Parti derseniz, teröristbaşı Fetullah Gülen'den başka aklınıza hangi isim geliyor?

Böyle bir kargaşa ortamında Cumhurbaşkanı **Erdoğan'**ı yeniden seçtirmek milli bir görevdir.

Eğer Türkiye'yi kararsızlıklara, beceriksizliklere ve küfürbazlıklara terk etmek istiyorsak ortada bol aday var.

CUMHUR İTTİFAKI GÜÇLENDİRİLMELİ

Bu arada bir şey vurgulamak istiyorum.

MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli** ve MHP kadroları, en az AK Partililer kadar bu konuda bilinç sahibi.

Seçimler yaklaştıkça Cumhur İttifakı'nın güçlendirilmesi şarttır.

2023 sonrası kayıp bir Türkiye istemiyorsak, Cumhurbaşkanı **Erdoğan'**ın seçilmesi için elimizden geleni yapmalıyız.